

Brüssel, 25. september 2025
(OR. en)

13225/25

SOC 623
EMPL 411
STATIS 66

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Teema:	KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 453/2008 (ühenduse vabade ametikohtade kvartalistatistika kohta) rakendamist

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 488 final.

Lisatud: COM(2025) 488 final

Brüssel, 12.9.2025
COM(2025) 488 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 453/2008 (ühenduse
vabade ametikohtade kvartalistatistika kohta) rakendamist**

1. SISSEJUHATUS

Vabade ametikohtade statistikas kajastatakse vabade ametikohtade arvu teataval ajahetkel, mis vastab rahuldamata tööjõunõudlusele.

Seega annab see olulist teavet tööjõunõudluse ja -pakkumise võimaliku mittevastavuse kohta, sealhulgas oskuste mittevastavus tööturu vajadustele, mis esineb juhul, kui tööotsijate oskused või asukoht ei vasta võimalike tööandjate ootustele.

Eurostat avaldab kord kvartalis uudised oma veebisaidil,¹ mis hõlmab suurt vabade ametikohtade statistika andmekomplekti, mis on esitatud majandustegevuse valdkondade lõikes.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 453/2008 ühenduse vabade ametikohtade kvartalistatistika kohta² (edaspidi „vabade ametikohtade kvartalistatistika määrus“) on kehtestatud liikmesriikidele ühine raamistik võrreldavate andmete koostamiseks ja komisjonile edastamiseks.

Vabade ametikohtade kvartalistatistika määruse artikli 10 kohaselt peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande määruse rakendamise kohta hiljemalt 24. juuniks 2010 ja seejärel iga kolme aasta tagant. Käesoleva aruande eesmärk on hinnata nii liikmesriikide esitatud statistika kui ka ELi koondandmete kvaliteeti. Lisaks sellele selgitatakse välja valdkonnad, kus oleks tulevikus võimalik teha parendusi.

Käesolev aruanne on kuues vabade ametikohtade statistika aruanne, mille komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitab³. Aruandes keskendutakse vabade ametikohtade statistika andmetele, mis on saadud pärast eelmist aruannet, ehk andmetele 2022. aasta esimesest kvartalist kuni 2024. aasta kolmanda kvartalini kestnud vaatluskvartalite kohta. Aruanne kajastab tähelepanekuid, mida Eurostat tegi vabade ametikohtade statistika andmete kogumisel ja valideerimisel nende vaatluskvartalite kohta, ning tugineb dokumentidele, mille liikmesriigid on esitanud oma iga-aastastes kvaliteediaruannetes⁴.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/3-16122024-bp>.

² ELT L 145, 4.6.2008, lk 234, <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/453/oj/est>.

³ Vt eelmine aruanne: COM(2022) 355, 26. juuli 2022, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0355&qid=1738593721236>.

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

Vabade ametikohtade kvartalstatistika määрусega kehtestatud üldise raamistiku täiendamiseks on komisjon vastu võtnud kaks rakendusmäärust:

- komisjoni määrus (EÜ) nr 1062/2008,⁵ millega on määratud kindlaks sesoonse korrigeerimise menetlused, mida rakendatakse alates 2014. aasta esimesest kvartalist, liikmesriikide poolt komisjonile esitatavate iga-aastaste kvaliteediaruannete struktuur ja sisu ning kuupäev, millal kõnealused aruanded saadetakse;
- komisjoni määrus (EÜ) nr 19/2009,⁶ milles on määratletud vaba ametikoha mõiste ning kindlaks määratud andmete saatmise tähtajad ja ajavahemikud, mille kohta esimesed andmed tuleb esitada. Selle määruse lisas on loetletud liikmesriigid, kes peavad tegema teostatavusuuringu, ning valdkonnad, mida see uuring peab hõlmama.

Määruse (EÜ) nr 1062/2008 2. lisas on vabade ametikohtade statistika andmete kvaliteet kindlaks määratud järgmiste kriteeriumide kaudu: asjakohasus, täpsus, ajakohasus ja õigeaegsus, kättesaadavus ja selgus, võrreldavus ning sidusus.

Vabade ametikohtade statistika andmete kättesaadavus ja selgus on nüüdseks hästi tagatud, kuna Eurostati veebisaidil on avaldatud üksikasjalikud metaandmed ja riiklikud kvaliteediaruanded. Seetõttu keskendutakse käesolevas vabade ametikohtade statistika aruandes muudele kriteeriumidele.

2. ÜLDISED EDUSAMMUD PÄRAST EELMIST ARUANNET

Eespool kirjeldatud vabade ametikohtade statistika õiguslikku alust kohaldatakse käesoleva aruande vaatlusperioodi suhtes.

2022. aastal viis komisjon läbi kogu ettevõtjatega seotud tööturustatistika, sh vabade ametikohtade statistika hindamise ja mõju hindamise. Sellest lähtuvalt tegi komisjon ettepaneku asendada 28. juulil 2023 vastu võetud raammäärus⁷. 7. mail 2025 võeti vastu uus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/941,⁸ mis käsitleb Euroopa Liidu ettevõtjatega seotud tööturustatistika ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 530/1999 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 450/2003 ja (EÜ) nr 453/2008.

⁵ Komisjoni 28. oktoobri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1062/2008, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 453/2008 (ühenduse vabade ametikohtade kvartalstatistika kohta) sesoonse korrigeerimise menetluste ja kvaliteediaruannete osas (ELT L 285, 29.10.2008, lk 3).

⁶ Komisjoni 13. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 19/2009, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 453/2008 (ühenduse vabade ametikohtade kvartalstatistika kohta) vaba ametikoha, andmete kogumise võrdluskupäevade, andmete edastamisele esitatavate nõuete ja otstarbekusuuringute määratlemise osas (ELT L 9, 14.1.2009, lk 3).

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/et/ALL/?uri=CELEX:52023PC0459>.

⁸ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L_202500941.

Vaatlusperioodil toimunud peamised muutused olid järgmised:

- euroala koondnäitaja ajakohastamine, et kajastada Horvaatia kaasamist pärast euro kasutuselevõttu 1. jaanuaril 2023;
- kord kvartalis koostatavatesse pressiteadetes vabade ametikohtade määra analüüsi lisamine NACE jao alusel nii euroala kui ka ELi koondnäitaja kohta;
- kord kvartalis koostatavate pressiteadete levitamine uues vormis koos interaktiivsete graafikutega;
- vabade ametikohtade statistika ulatuse laiendamine, et see hõlmaks Prantsusmaa puhul vähem kui kümne töötajaga väikeettevõtjaid.

Järgmistes punktides on esitatud märkused ulatuse, andmete kogumise standardite, andmete valideerimise ja sesoonse korrigeerimise osas tehtud viimaste muudatuste kohta.

2.1 Ulatus

ELi õigusaktide kohaselt peavad liikmesriigid esitama vabade ametikohtade arvu ning hõivatud ametikohtade arvu äriüksuste ja majandustegevuse valdkondade lõikes Euroopa Liidu majanduse tegevusalade statistilise klassifikaatori⁹ (NACE Rev. 2) iga jao kohta. Väikeettevõtjate (vähem kui kümne töötajaga üksused) ja NACE Rev. 2 jagude O–S¹⁰ (kus põhitegevusalad on avalik haldus, tervishoiuteenused ja haridus) puhul on vabade ametikohtade kvartalistatistika määрусega siiski ette nähtud, et liikmesriigid, kellel on raskusi andmete esitamisega, peaksid tegema otstarbekusuuringud. Nende otstarbekusuuringutega õnnestus mõnel liikmesriigil saavutada eesmärk, et statistika hõlmab kogu majandust, kuid Itaalia, Prantsusmaa ja Taani ei ole seda eesmärki veel täitnud.

Alates eelmisest aruandest on Prantsusmaa hakanud edastama vabade ametikohtade andmeid igas suuruses ettevõtete, sealhulgas ühe kuni üheksa töötajaga ettevõtete kohta. Samuti on edastatud tagasiulatuvad aegread 2011. aasta teises kvartalis alanud ajavahemiku kohta.

Taani uuritud andmed hõlmavad ainult ettevõtlusmajandust (NACE Rev. 2 jaod B–N). Itaalias ja Prantsusmaal ei koguta andmeid NACE Rev. 2 jao O kohta (avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus) ning avalik-õiguslikud asutused ei sisaldu täielikult NACE Rev. 2 jagudes P ja Q (haridus ning tervishoid ja sotsiaalhoolekanne).

2.2 Andmete kogumise standardid

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1, ELI: <https://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj>).

¹⁰ Kõnealused jaod hõlmavad järgmisi valdkondi: avalik haldus ja riigikaitse, kohustuslik sotsiaalkindlustus (jagu O); haridus (jagu P); tervishoid ja sotsiaalhoolekanne (jagu Q); kunst, meelelahutus ja vaba aeg (jagu R); muud teenindavad tegevused, nagu organisatsioonide tegevus; arvutite ning tarbeesemete ja kodutarvete parandamine; muu teenindus (jagu S).

Statistiliste andmete ja metaandmete vahetuse standardi (SDMX)¹¹ andmestruktuuride viimast versiooni ja rahvusvaheliselt kokkulepitud koodiloendeid (kättesaadavad veebis vastava registri kaudu)¹² kasutati edukalt liikmesriikide andmete vastuvõtmiseks, vabade ametikohtade statistika koostamiseks ning selle edastamiseks Euroopa Keskpankale.

2.3 Andmete valideerimine

Eurostat jätkas kõigi kvartaliandmete usaldusväärsuse kontrollimist, võrreldes andmeridu läbi aja ja NACE majandustegevusalade lõikes. Kui järjestikuste kvartalite vahel ilmnevad olulised erinevused, palub Eurostat liikmesriikidel andmed kinnitada või edastada korrigeeritud andmefail. Kui tuvastatakse ulatuslikud korrigeerimised või ootamatud muutused ükskõik millises konkreetsetes NACE jaos, küsitakse nende kohta asjaomastelt riikidelt süstemaatiliselt lisateavet.

2.4 Sesoonne korrigeerimine

Komisjoni määruse (EÜ) nr 1062/2008 kohaselt peavad kõik ELi liikmeriigid ja muud Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riigid¹³ esitama sesoonselt korrigeeritud aegrea, mis sisaldab vabade ja hõivatud ametikohtade andmeid vähemalt järgmiste üksikute või koondatud NACE Rev. 2 jagude kohta: B–E, F, G–I, J, K, L, M–N, O–Q ja R–S. Eurostat kasutab vabade ja hõivatud ametikohtade sesoonselt korrigeeritud andmeid selleks, et arvutada iga riigi vabade ametikohtade sesoonselt korrigeeritud määr suhtarvuna.

ELi ja euroala tasandil agregeeritakse kõigepealt kõikide liikmesriikide hõivatud ametikohtade ja vabade ametikohtade andmed ning seejärel korrigeeritakse neid sesoonselt (otsene sesoonne korrigeerimine).

Eurostat avaldab sesoonselt korrigeeritud ELi koondandmed asjakohases andmebaasis¹⁴ ja „Statistics Explained“¹⁵ artiklis vabade ametikohtade statistika kohta koos sesoonselt korrigeerimata andmetega (vt punkt 4.5).

Eurostat jätkas sesoonse korrigeerimise kontrollimist riikide kvaliteediaruannetele lisatud vastava lisa abil. Eeskätt kirjeldatakse selles lisas sesoonseks korrigeerimiseks kasutatud mudeleid, tuvastatud võõrväärtusi, korrigeerimise määra ja tulemuste kõikumist.

¹¹ <https://sdmx.org/> (ainult inglise keeles).

¹² <https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/> (ainult inglise keeles).

¹³ V.a Liechtenstein, kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1062/2008 selle riigi suhtes ei kohaldata. Dokumendis osutatakse Norrale ja Islandile kui „muudele EMP riikidele“.

¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/jvs_q_nace2/default/table?lang=en&category=labour.jvs.

¹⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_statistics.

2.5 Kvaliteediaruanded

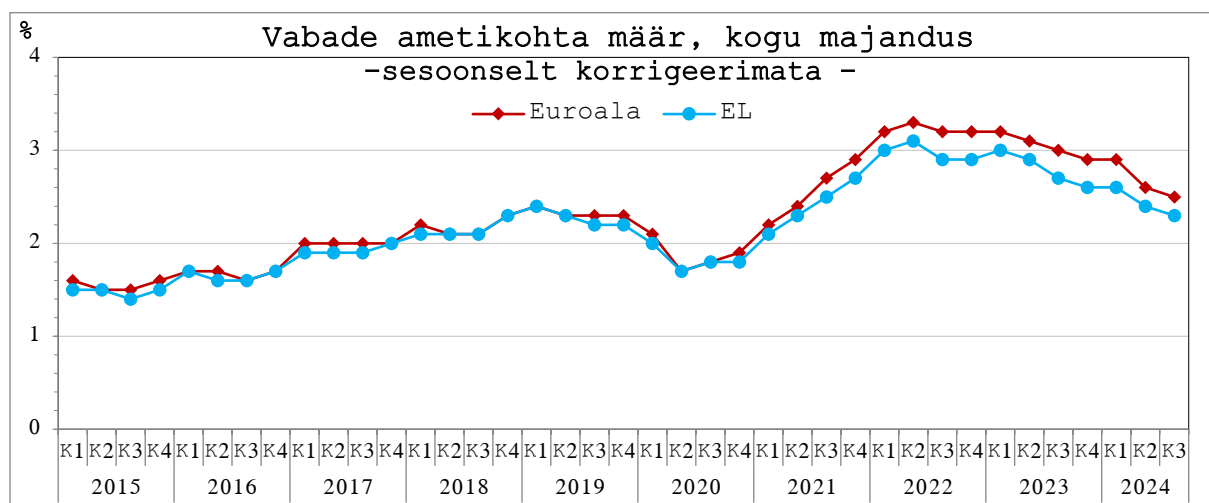
Liikmesriigid esitasid oma kvaliteediaruanded üldjuhul õigel ajal, s.o 31. augustiks 2024, kasutades IT-vahendi „European Statistical System Metadata Handler“ viimast versiooni. Aruanded tehti kättesaadavaks kõigile kasutajatele¹⁶.

3. MUUTUSED MAJANDUSES VABADE AMETIKOHTADE STATISTIKAST LÄHTUVALT

Vaatlusperioodil jätkas Eurostat institutsioonidest kasutajatele ja üldsusele vabade ametikohtade statistika ning sellest tulenevate ELi tööturgude tsükliliste ja struktuursete muutuste näitajate esitamist. Viimaseid muutusi on kirjeldatud punktides 3.1 ja 3.2 allpool.

3.1 Vabade ametikohtade tsükel

Nagu allpool esitatud graafikust näha, on vabade ametikohtade statistika näitajates toimunud muutus 2022. aasta teises kvartalis nii ELi kui ka euroala puhul. Sellest ajast hakkas vabade ametikohtade määr langema, pärast seda kui oli järjest mitu kvartalit kasvanud.

3.2 Beveridge'i kõver

Lisaks sellele, et vabade ametikohtade statistika on oluline näitaja majandustsüklite analüüsimiseks, annab vabade ametikohtade statistika teavet tööturgude vastava tulemuslikkuse kohta Beveridge'i kõvera kaudu.

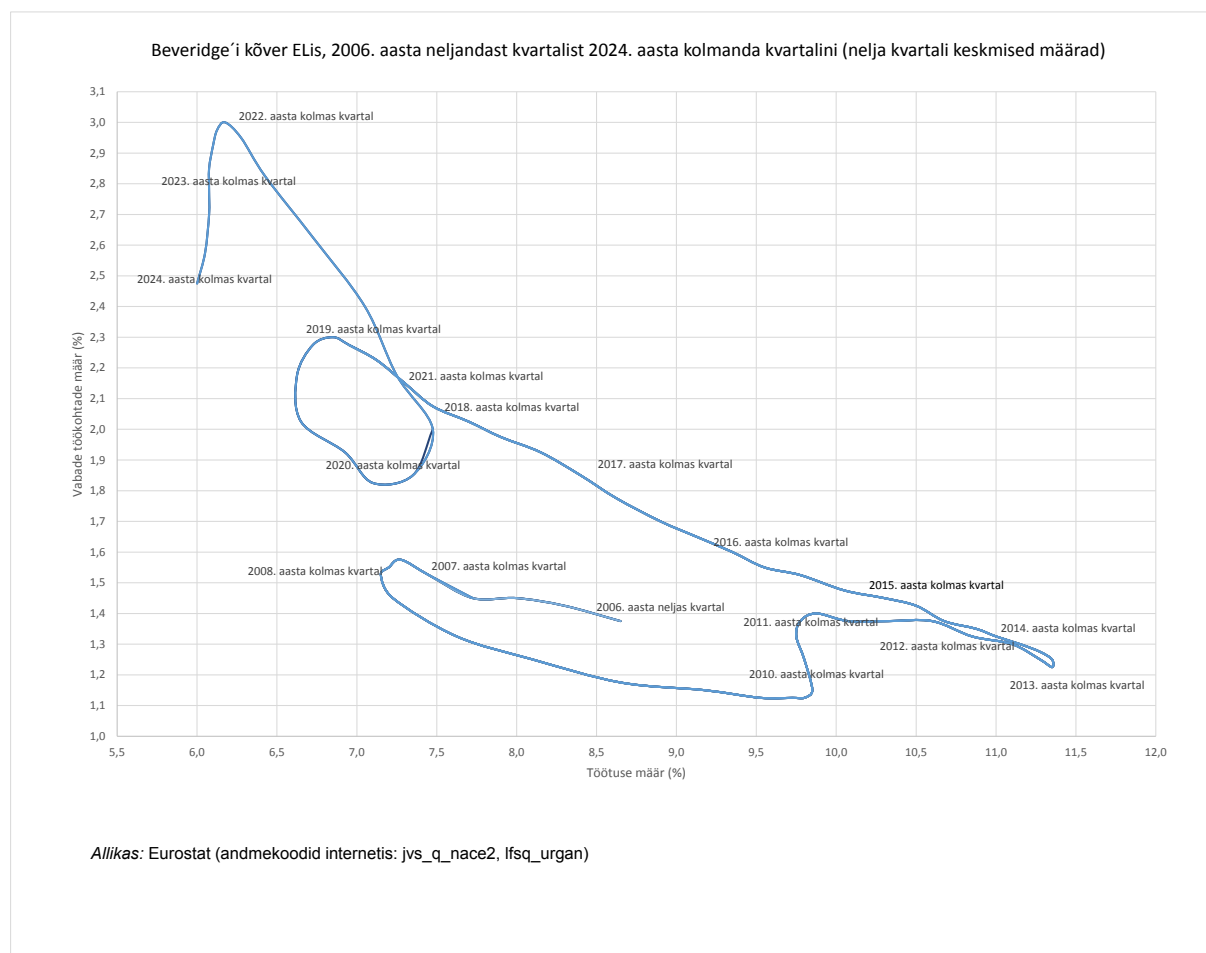
Allpool oleval joonisel on ELi Beveridge'i kõver, mis näitab negatiivset suhet töötuse määra ja vabade ametikohtade vahel, s.o kui vabade ametikohtade arv suureneb, siis töötute inimeste arv väheneb. Kuigi Beveridge'i kõvera liikumine võib näidata muutusi tööturu pingelisuses, võib kõvera liikumine näidata ka muutusi tööjõu pakkumise ja tööjõu nõudluse vastavuses, s.o seda, kui kerge on töötutel tööd leida. Beveridge'i kõverate koostamiseks kasutatud

¹⁶ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (ainult inglise keeles).

vabade ametikohtade määra ja töötuse määra näitajad on saadud kvartaliandmete nelja kvartali keskmiste põhjal.

2021. aasta esimesest kvartalist kuni 2022. aasta neljanda kvartalini on Beveridge'i kõvera järsemast osast näha vabade ametikohtade määra pidevat suurenemist. Pärast pöördepunkti on vabade ametikohtade määr ELis järsult vähenenud, aga sellega ei ole siiani kaasnenud töötuse määra suurenemist.

Käesoleva aruande vaatlusperioodil ajakohastas Eurostat ELi Beveridge'i kõverat kaks korda aastas ja esitas tulemuste kohta märkusi artiklis „Statistics Explained“¹⁷. See kõver on esitatud allpool kuni käesoleva aruandega hõlmatud viimase kvartalini (2024. aasta kolmas kvartal).

4. ANDMETE KVALITEET

Selles aruande jaos vaadeldakse kõiki Euroopa vabade ametikohtade statistika kvaliteediaspekte: asjakohasus, täpsus, ajakohasus ja õigeaegsus, kättesaadavus ja selgus, võrreldavus ning sidusus.

¹⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve.

4.1 Asjakohasus

Vabade ametikohtade statistika on oluline majandusanalüüsi seisukohast, sest see on peamine andmeallikas, millega mõõdetakse rahuldamata nõudlust tööjõu järele¹⁸. Komisjon (tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat ning majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat) ja Euroopa Keskpank kasutavad vabade ametikohtade kvartalistatistika andmeid majandustsükli ja tööturu lühiajaliste muutuste analüüsimiseks.

Vabade ametikohtade määr kuulub Euroopa peamiste majandusnäitajate hulka,¹⁹ mis kujutavad endast esmast teabeallikat ELi, euroala ja liikmesriikide lühiajalise tsüklilise majandusarengu analüüsimiseks ja jälgimiseks.

Vabade ametikohtade statistikat kasutati ka mitmes ametlikus dokumendis, sh komisjoni ühises tööhõivearuandes (2024)²⁰ ja komisjoni Euroopa majandusprognosis (2023. aasta kevad)²¹.

4.2 Täpsus

Täpsuse näitajana arvutavad liikmesriigid vabade ametikohtade arvu variatsioonikordaja (sesoonselt korrigeerimata) ja võtavad seejuures arvesse iga riigi valimidisaini eripära. Variatsioonikordaja on standardhälbe protsent hinnatavast keskmisest väärtusest. Vaatlusaasta 2023 kohta esitatud kvaliteediaruannete kohaselt oli vabade ametikohtade koguarvu variatsioonikordaja kõikides liikmesriikides peale Iirimaa alla 15 %²².

¹⁸ Kui vabade ametikohtade andmed ei ole kättesaadavad, on majandusanalüüsides vahel kasutatud selle asendamiseks rahuldamata tööjõunõudluse uuringupõhiseid näitajaid, näiteks ettevõtete teatatud tajutud tööjõupuudust.

¹⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Euroala statistika: paremad meetodid euroala statistika ja näitajate koostamiseks“, KOM(2002) 661 (lõplik).

²⁰ <https://op.europa.eu/et/publication-detail/-/publication/93b9c730-8da5-11ee-8aa6-01aa75ed71a1/language-et>.

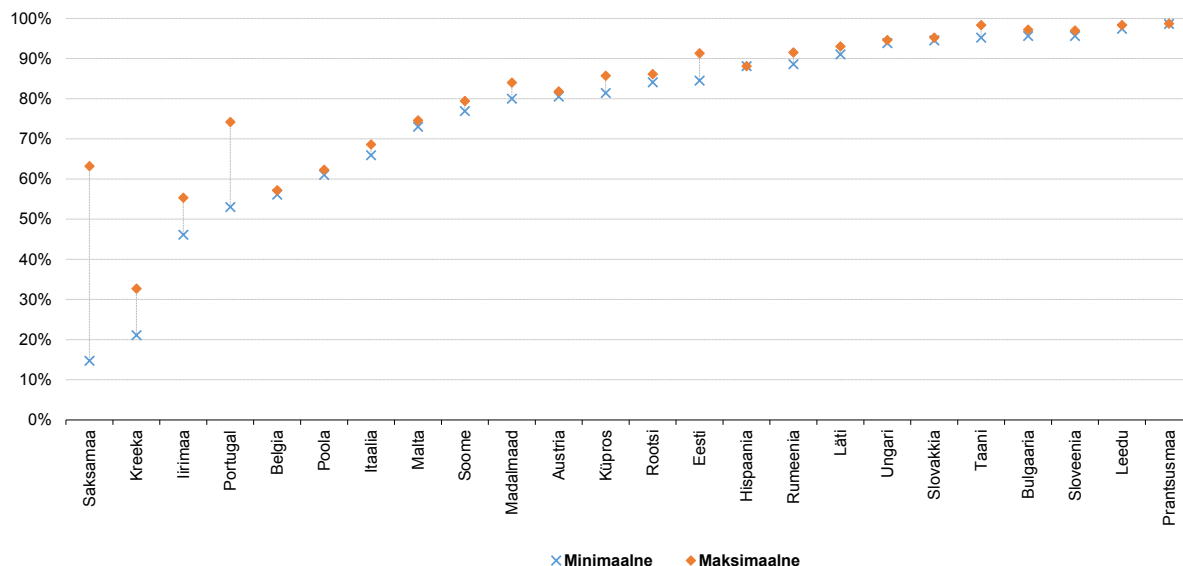
²¹ https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/european-economic-forecast-spring-2023_en#:~:text=The%20European%20economy%20continues%20to%20show%20resilience%20in,lifting%20the%20growth%20outlook%20for%202023%20and%202024.

²² Vabade ametikohtade statistika metaandmed: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

Hinnangute täpsust mõjutab oluliselt vastamise määr. Liikmesriikide kvaliteediaruannete kohaselt ulatus vastamise määr 14,7 %-st Saksamaal²³ (2023. aasta neljandas kvartalis posti teel tehtud uuringu puhul) ja 21,1–32,7%-st Kreekas (olenevalt kvartalist) kuni 98,3 % Leedus ja Taanis ning 98,7 %-ni Prantsusmaal. 2023. aastal oli liikmesriikide keskmine vastamise määr jätkuvalt kõrge ning jäi olenevalt kvartalist vahemikku 83–86 %.

Minimaalsed/maksimaalsed vastamise määrad

Vaatlusaasta: 2023

Tšehhi, Horvaatia ja Luksemburg: ei ole kohtaldatav; uuringut ei tehtud ja kasutati haldusandmeid.

Mis puudutab korrigeerimisi, siis on olukord vabade ametikohtade määra kahe versiooni ehk kiir- ja lõpliku hinnangu korral erinev. Kiirhinnanguid, mis esitatakse T + 50 päeva jooksul, võib korrigeerida T + 78. päeval, kui avaldatakse lõplikud hinnangud. Kuigi kiirstatistika ei hõlma kõiki liikmesriike, ei korrigeeritud käesoleva aruande vaatlusperioodil euroala ja ELi tasandi kiirhinnanguid rohkem kui 0,1 protsendipunkti võrra.

T + 78. päeval avaldatavate lõplike hinnangute korrigeerimisi näitab esimese edastamise ja viimase kättesaadava edastamise võrdlus. Euroala ja ELi vabade ametikohtade määra korrigeerimised ei ületanud käesoleva aruande vaatlusperioodil kordagi 0,1 protsendipunkti, v.a 2023. aasta esimeses ja teises kvartalis, mille puhul korrigeerimised ulatusid 0,2 protsendipunkti.

²³ Iga aasta neljandas kvartalis posti teel tehtava uuringu madalat vastamise määra seletab see, et vabade ametikohtade uuring ei ole Saksamaal kohustuslik. Vastamata jätmisest tingitud võimalike moonutuste korrigeerimiseks kaalutakse uuringu tulemusi uuesti administratiivandmete põhjal, kasutades üldist regressioonanalüüsi.

4.3 Õigeaegsus ja ajakohasus

Kõik liikmesriigid on kohustatud esitama oma riigi kohta vabade ametikohtade koguarvu ja hõivatud ametikohtade arvu aegread alates 2010. aasta esimesest kvartalist. Andmed tuleks esitada hiljemalt 70 päeva pärast kvartali lõppu ($T + 70$). Liikmesriigid, kus töötajate koguarv moodustab üle 3 % ELi töötajate koguarvust, peavad edastama kiirhinnangu hiljemalt 45 päeva pärast kvartali lõppu ($T + 45$).

Vabade ametikohtade statistika edastamise õigeaegsus oli nii kiirhinnangute puhul kui ka lõplike hinnangute avaldamisel üldiselt rahuldav. Liikmesriikidele on korrapäraselt meelde tuletatud, et Euroopa peamiste majandusnäitajate andmete, sealhulgas vabade ametikohtade statistika edastamise kohustuslikest tähtaegadest on oluline kinni pidada. Teatavad viivitused registreeriti Iirimaa, Horvaatias, Ungaris ja Luksemburgis (ühapäevane viivitus) ning Kreekas, Portugalis ja Islandil (kahepäevane viivitus). 2022. aasta kolmandas kvartalis edastas Portugal oma andmed liiga hilja, et need oleks saanud kord kvartalis koostatavasse pressiteatesse kaasata. Andmete edastamise süsteemseid hilinemisi, mis võiksid kahjustada Euroopa koondnäitajate õigeaegset avaldamist, ei olnud

4.4 Kättesaadavus ja selgus

Vabade ametikohtade statistikat levitatakse Eurostati tavapäraste teabekanalite kaudu, milleks on veebipõhine andmebaas ning „Statistics Explained“ rubriik Eurostati veebisaidil²⁴. Veebisaidil esitatakse õigeaegne teave vabade ametikohtade määra kohta nii Euroopa koondandmetena kui ka liikmesriikide kaupa, sealhulgas aja jooksul toimunud arenguid kujutavad diagrammid. Kuna vabade ametikohtade määr on üks peamisi Euroopa majandusnäitajaid, avaldatakse igas kvartalis pressiteade²⁵.

Avaldatud andmeid toetavaid kasutajatele esitatavaid metaandmeid on ajakohastatud liikmesriikide iga-aastaste kvaliteediaruannete põhjal. Need on kättesaadavad Eurostati veebisaidil²⁶.

4.5 Võrreldavus ja sidusus

Euroopa tasandil ei ole ühtegi teist ühtlustatud allikat, mille abil saaks mõõta rahuldamata nõudlust tööturul ning mille andmeid saaks võrrelda vabade ametikohtade statistikaga. Paljud liikmesriigid peavad arvestust avalikele tööturuasutustele teatatud vabade ametikohtade üle, kuid nende arvude kasutamine vabade ametikohtade statistika korrektsuse kontrollimiseks on problemaatiline. Probleemi tekitab nende andmete võimalik alakaetus (arvestades et avalikele tööturuasutustele ei pruugita teatada kõikidest vabadest ametikohtadest) ja/või liigsete andmete esitamine (kui vabad ametikohad jäävad pärast täitmist haldusregistrisse alles). Peale selle põhineb haldusasutuste vabade ametikohtade statistika riiklikel määratlustel, mis on riigiti erinevad.

²⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics ja https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve (ainult inglise keeles).

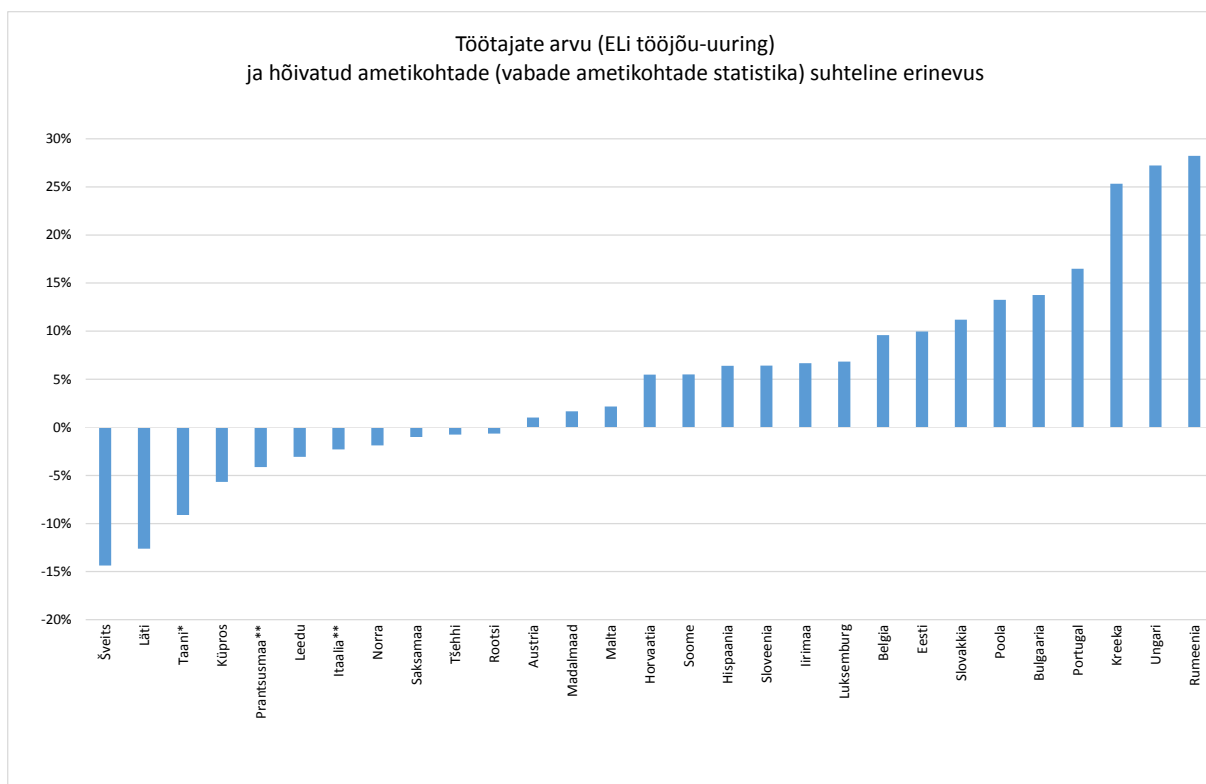
²⁵ Vt euronäitajaid lehelt [avaldamise ajakava](#) (ainult inglise, prantsuse ja saksa keeles).

²⁶ Vt vabade ametikohtade statistika metaandmed ning ELi tasandi ja riikide kvaliteediaruanded: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (ainult inglise keeles).

Hõivatud ametikohtade arvu, mis on vabade ametikohtade määra nimetaja, saab võrrelda muudest allikatest saadud andmetega, eelkõige ELi tööjõu-uuringu raames teatatud töötajate arvuga. Võrdlemisel ja erinevuste hilisemal hindamisel peab siiski arvesse võtma allikate kontseptuaalseid ja uuringupõhiseid erinevusi. Eeskätt koostatakse vabade ametikohtade statistika ettevõtjate valimi alusel, ELi tööjõu-uuring aga põhineb leibkondade valimil.

ELi tööjõu-uuringu andmed võrdlusaasta 2023 kohta koguti *töökohariigi*, mitte aga elukohariigi põhjal, mida kasutatakse enamiku tööjõu-uuringul põhineva statistika puhul. Selline andmete kogumine on rohkem kooskõlas vabade ametikohtade statistikas kasutatava hõivatud ametikohtade kontseptsiooniga, kuna selle puhul ei võeta arvesse piiriüleseid töötajaid ja muid mitteelanikke, kelle ametikohti vabade ametikohtade statistikas ei registreerita. See võib kõrvaldada Luksemburgi puhul mõõdetud negatiivse vahe, mida selgitab piiriülese töötamise suur osakaal, mis tekitab suure erinevuse ELi tööjõu-uuringu ja vabade ametikohtade statistika kontseptsioonide vahel: ELi tööjõu-uuring hõlmab üksnes residentidest leibkondi, sh neid, kes töötavad välisriikides, vabade ametikohtade statistika aga residentidest ettevõtjaid, sealhulgas nende mitteresidentidest (st piiriüleseid) töötajaid.

Nagu on näidatud alloleval joonisel, kõigub ELi tööjõu-uuringus kajastatud töötajate arvu ja vabade ametikohtade statistikas kajastatud hõivatud ametikohtade arvu (kogumajanduse kohta) vahe enamasti –15 % ja +15 % vahel, välja arvatud Portugali (+16 %) ning Kreeka, Ungari ja Rumeenia puhul (kõik üle +20 %).

* Taani: NACE Rev. 2 jagude B–N koondnäitajate võrdlus.

** Itaalia ja Prantsusmaa: hõivatud ametikohtade üle ei peeta arvestust jao O puhul ning jagude P ja Q puhul tehakse seda vaid osaliselt. Seetõttu on need jaod võrdlusest ELi tööjõu-uuringu andmetega välja jäetud.

Kreeka puhul osutab kindlakstehtud vahe allikatevahelistele erinevustele metoodikas ja määratlustes. Vabade ametikohtade andmed hõlmavad üksnes kolme või enama töötajaga ettevõtjaid. Samuti ei pruugi valimisse olla kaasatud ettevõtjad, kes alustasid tegevust pärast äriregistri ajakohastamist, mis tähendab, et hõivatud ametikohtade määr võib olla kajastatud mõnevõrra väiksemana, kui see tegelikult on.

Ungari vabade ametikohtade statistika ei hõlma vähem kui viie töötajaga ettevõtjaid, mis võib olla teatatud vahe üks põhjus.

Rumeenia selgitas oma kvaliteediaruandes,²⁷ et hõivatud ametikohtade arvu erinevus ELi tööjõu-uuringus ja vabade ametikohtade statistikas tulenes sellest, et vabade ametikohtade statistika metoodika kohaselt kogutud andmed hõivatud ametikohtade kohta ei hõlmanud järgmisi kategooriaid:

- isikud, kelle tööleping on mingiks ajavahemikuks peatatud (emapuhkuse, lapsehoolduspuhkuse, haiguspuhkuse, palgata puhkuse või muud liiki eemaloleku tõttu);
- ametikohad, mis on küll ajutiselt peatatud, kuid mis võivad vabaks jääda ja mis võidakse piiratud ajaks täita;
- relvajõudude või mitteametliku sektori ametikohad.

Eurostat jälgib ka edaspidi koos eespool nimetatud riikide vastutavate asutustega ELi tööjõu-uuringus kajastatavate töötajate arvu ja vabade ametikohtade statistikas kajastatavate hõivatud ametikohtade arvu erinevust.

Samuti on oluline kaasata NACE Rev. 2 jakku N rendiagentuuride vabad ja hõivatud ametikohad.

Võrreldavusega seotud peamine eesmärk on see, et kõik liikmesriigid hõlmaksid vabade ametikohtade uuringusse kogu majanduse, st ka väikeettevõtjad ja NACE Rev. 2 jaod O–S, sealhulgas avalikud asutused. Alates eelmisest eduaruandest hõlmavad Prantsusmaa andmed nüüd ka vähem kui kümne töötajaga ettevõtteid. Nagu on osutatud punktis 2.1, ei ole Itaalia, Prantsusmaa ja Taani andmed aga endiselt täielikult võrreldavad teiste liikmesriikide andmetega.

5. KOKKUVÕTE

Üldiselt on liikmesriikide vabade ametikohtade statistika ja ELi koondandmete kvaliteet jätkuvalt hea. Viimase kolme aasta jooksul on vabade ametikohtade statistika esitamise õigeaegsus paranenud.

²⁷ <https://webgate.ec.europa.eu/estat/spe/metaconv/previewMetadataFile.htm?metadataFileId=36727>.

Liikmesriikide esitatud kvaliteediaruandeid töödeldi IT-vahendi „European Statistical System Metadata Handler“ viimase versiooni abil ja need tehti kättesaadavaks kõikidele kasutajatele²⁸.

Mis puudutab sesoonset korrigeerimist, siis on Eurostat kogunud liikmesriikidelt üksikasjalikku teavet metoodika kohta ning avaldanud selle iga-aastaste kvaliteediaruannete lisana.

Eurostat jätkab institutsioonilistele kasutajatele ja üldsusele vabade ametikohtade statistika ning sellest tulenevate ELi tööturgude tsükliliste ja struktuursete muutuste näitajate esitamist. Eelkõige oli vabade ametikohtade statistikaga võimalik näidata pöördepunkti, mis mõjutas euroala ja ELi majandustsükleid.

Euroopa koondandmed avaldati ettenähtud ajakava kohaselt. Üldjoontes on Euroopa koondandmetega seoses teatatud vaid väga väikestest korrigeerimistest nii kiir- kui ka lõplikes hinnangutes.

Selleks et suurendada vabade ametikohtade statistika võrreldavust riikide vahel, on oluline, et kõik liikmesriigid hõlmaksid oma statistikaga kogu avaliku sektori (Itaalia, Prantsusmaa ja Taani puhul). Parem kaetus võimaldaks lisaks vabade ametikohtade määrale avaldada Euroopa koondandmetena ka vabade ametikohtade arvu. Eurostat käsitleb seda küsimust ka edaspidi tihedas koostöös asjaomaste riikidega.

Ettevõtjatega seotud ELi tööturustatistikat käsitleva uue määrusega tehakse vabade ametikohtade statistikas järgmised täiendused:

- kõrvaldatakse võimalikud nihked ning hõlmatakse selleks kõik tegevusalad ja iga suurusega ettevõtjad, sealhulgas vähem kui kümne töötajaga väikeettevõtted, avalikud asutused ja avalik sektor;
- kehtestatakse vabade ja hõivatud ametikohtade arvu käsitleva statistika täpsusega seotud eesmärgid;
- määratakse õigusaktides kindlaks vabade ametikohtade statistika andmete kogumisel kasutatavad statistilised üksused ja piirdatakse nende puhul ettevõtete ja kohalike üksustega.

Eurostat jälgib ka edaspidi korrapäraselt vabade ametikohtade statistika vastavust ja kvaliteeti, lähtudes saadud andmetest ja liikmesriikide esitatud muudest dokumentidest, sealhulgas kvaliteediaruannetest, ning võtab selle põhjal järeelmeetmeid tihedas koostöös liikmesriikide vastutavate statistikaasutustega.

7. mail 2025 võeti vastu uus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/941, mis käsitleb Euroopa Liidu ettevõtjatega seotud tööturustatistika ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 530/1999 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 450/2003 ja (EÜ) nr 453/2008²⁹.

²⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (ainult inglise keeles).

²⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L_202500941.

Kuna õigusraamistikku on ajakohastatud 7. mail 2025. aastal vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2025/941, mis käsitleb Euroopa Liidu ettevõtjatega seotud tööturustatistikat, on käesolev viimane määruse (EÜ) nr 453/2008 alusel esitatav aruanne.